

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Спадкове право

Практичне заняття 10.

Тема 8. Спадкування і спадкове право, принципи спадкового права.

☞ **Мета практичного заняття:** засвоєння, поглиблення та закріплення знань про спадкове право як підгалузь цивільного права; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із спадкуванням, складання та аналізу необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав учасників спадкових відносин.

☞ **Методичні рекомендації до підготовки до практичного заняття.** При підготовці до практичного заняття студенти мають враховувати, що якісна підготовка передбачає опрацювання двох блоків. Насамперед, це основний блок і у разі його успішного опрацювання та засвоєння й залишення часу – розглядається також додатковий блок (повтор). Основний блок (блок 1) – засвоєння нових тем; додатковий блок (блок 2) – повтор тем, що вивчалися раніше. Підготовку слід починати з детального ознайомлення із змістом ЦК України (в актуальному стані) та з положеннями проєкту нового ЦК України. Далі слід ознайомитись із положеннями навчальних та наукових джерел, що дозволить розширити свої знання. Обов'язковим є ознайомлення з судовою практикою. Складання аналітичних таблиць передбачає систематизацію актуальної та достовірної інформації про особливості спадкування окремих прав, обов'язків, видів майна, надання повного обґрунтування з посиланням на конкретні норми ЦК України та інших законодавчих актів, а також на судову практику.

Блок 1.

I. Теоретична частина.

☞ **Основні терміни та поняття:** волевиявлення; воля; спадкове право; принципи спадкового права; універсальність як принцип спадкового права; спадкове правонаступництво як принцип спадкового права; свобода заповіту як принцип спадкового права; спадковий актив; спадковий пасив; спадкодавець; спадкоємці; спадкування; спадкування за законом; спадкування за заповітом; спадкування за правом представлення; спадщина; спадкова маса; спадкове майно; тестаментоздатність; трансмісар; трансмітент; утриманці.

Питання для обговорення:

1. Спадкування права на земельну ділянку.
2. Спадкування частки у праві спільної сумісної власності.
3. Право на одержання сум заробітної плати, пенсії, стипендії, аліментів, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві.
4. Спадкування права на вклад у банку (фінансовій установі).
5. Спадкування права на одержання страхових виплат (страхового відшкодування).

6. Спадкування права на відшкодування збитків, моральної шкоди та сплату неустойки.

7. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем.

8. Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця.

9. Спадкування прав та обов'язків за договором оренди житла з викупом.

II. Практична частина: скласти аналітичні таблиці.

ЦК України у ст.ст. 1225-1232¹ лише у загальному вигляді окреслює питання спадкування окремих прав, обов'язків, видів майна тощо. Оберіть одну з таких статей та детально охарактеризуйте відповідне питання, з доданням всіх необхідних інших норм, які прямо чи опосередковано стосуються цього питання, вказавши всі ці норми. Наведіть приклади судової практики. Порівняйте регулювання цих питань у ЦК України та у проєкті ЦК України.

стаття	характеристика регулювання нормами ЦК України та іншими нормативно-правовими актами	перспективне регулювання (проєкт ЦК України) (порівняння)
Стаття 1225. Спадкування права на земельну ділянку.		
Стаття 1226. Спадкування частки у праві спільної сумісної власності.		
Стаття 1227. Право на одержання сум заробітної плати, пенсії, стипендії, аліментів, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві.		
Стаття 1228. Спадкування права на вклад у банку (фінансовій установі).		
Стаття 1229. Спадкування права на одержання страхових		

виплат (страхового відшкодування).		
Стаття 1230. Спадкування права на відшкодування збитків, моральної шкоди, сплату неустойки, отримання компенсації.		
Стаття 1231. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем.		
Стаття 1231. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем.		
Стаття 1232. Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця.		
Стаття 1232-1. Спадкування прав та обов'язків за договором оренди житла з викупом, договором купівлі-продажу неподільного об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості (перший продаж), договором про участь у фонді фінансування будівництва.		

Блок 2. Повтор положень про договори підрядного типу: опитування, інтерактивні або тестові завдання, вирішення ситуаційних завдань (кейсів) тощо.

Основні терміни та поняття для повтору: будівництво; гарантійний строк; генеральний підрядник; договір будівельного підряду; договір підряду; договір побутового підряду; замовник; кошторис; новобудова; підрядник; пошукові роботи; приблизний кошторис; проектна (пошукова) організація; проектні роботи; проектно-кошторисна документація; результат роботи; реконструкція (технічне переоснащення); робота; розширення; субпідрядник; твердий кошторис; фронт робіт.

Питання для повтору та завдання: порівняйте нормативне регулювання договорів підрядного типу з положеннями про ці договори у проекті нового ЦК України. З'ясуйте для себе, які відмінності спостерігаються, чи суттєві вони, чи передбачено щось нове.

Питання для самостійного опрацювання за Темою 8. Спадкування і спадкове право, принципи спадкового права.

Теоретична частина.

Перелік питань:

1. Поняття спадкування. Види спадкування.
2. Склад спадщини.
3. Права та обов'язки особи, які не входять до складу спадщини.
4. Відкриття спадщини. Місце відкриття спадщини.
5. Спадкоємці.
6. Право на спадкування.
7. Усунення від права на спадкування.

Практична частина: складення аналітичних таблиць, складення кейсів (завдання є частиною комплексного завдання змістового модуля 2 і прикріплюється на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=131>).

Питання для самостійного опрацювання за Темою 9. Спадкування за законом.

Теоретична частина.

Перелік питань:

1. Черговість спадкування за законом.
2. Зміна черговості одержання права на спадкування.
3. Спадкування усиновленими та усиновлювачами.
4. Перша черга спадкоємців за законом.
5. Друга черга спадкоємців за законом.
6. Третя черга спадкоємців за законом.

7. Четверта черга спадкоємців за законом.
8. П'ята черга спадкоємців за законом.
9. Спадкування за правом представлення.
10. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Практична частина: складення аналітичних таблиць, складення договору про зміну черговості, складення кейсів (завдання є частиною комплексного завдання змістового модуля 2 і прикріплюється на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=131>).

Практичне заняття 11.

Тема 10. Спадкування за заповітом.

☞ **Мета практичного заняття:** засвоєння, закріплення та поглиблення знань про спадкування за заповітом; закріплення навичок розв'язання питань щодо спадкування за заповітом, що виникають у конкретних життєвих ситуаціях, складання та аналіз необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав спадкоємців за заповітом та інших учасників спадкових відносин.

☞ **Методичні рекомендації до підготовки до практичного заняття.** При підготовці до практичного заняття студенти мають враховувати, що якісна підготовка передбачає опрацювання двох блоків. Насамперед, це основний блок і у разі його успішного опрацювання та засвоєння й залишення часу – розглядається також додатковий блок (повтор). Основний блок (блок 1) – засвоєння нових тем; додатковий блок (блок 2) – повтор тем, що вивчалися раніше. Підготовку слід починати з детального ознайомлення із змістом ЦК України (в актуальному стані) та з положеннями проєкту нового ЦК України. Далі слід ознайомитись із положеннями навчальних та наукових джерел, що дозволить розширити свої знання. Обов'язковим є ознайомлення з судовою практикою. Складання аналітичних таблиць передбачає систематизацію актуальної та достовірної інформації про особливості спадкування окремих прав, обов'язків, видів майна, надання повного обґрунтування з посиланням на конкретні норми ЦК України та інших законодавчих актів, а також на судову практику.

Блок 1.

I. Теоретична частина.

☞ **Основні терміни та поняття:** волевиявлення; воля; заповідальний відказ; заповіт; заповіт з умовою; заповіт подружжя; легат; необхідні спадкоємці; непряме позбавлення права на спадкування; нотаріальна таємниця; односторонній правочин; пряме позбавлення права на спадкування; свобода заповіту як принцип спадкового права; секретний заповіт; спадкування за заповітом; тестаментоздатність; тлумачення заповіту; трансмісар; трансмітент; управління спадщиною.

Питання для обговорення:

1. Право на заповіт. Поняття заповіту.
2. Форма і зміст заповіту.
3. Право на обов'язкову частку.
4. Право заповідача на заповідальний відказ. Предмет заповідального відказу. Втрата чинності заповідальним відказом.
5. Скасування та зміна заповіту.
6. Визнання заповіту недійсним.
7. Виконання заповіту. Спадковий процес. Поняття спадкового процесу. Джерела спадкового процесуального права.
8. Право заповідача на призначення спадкоємців.

9. Право заповідача на визначення обсягу спадщини, що має спадкуватися за заповітом.

10. Право заповідача на покладення на спадкоємця інших (ніж зобов'язальний відказ) обов'язків.

Практична частина: складення аналітичних таблиць.

ЦК України лише у загальному вигляді окреслює особливості спадкування певних об'єктів (видів майна, прав тощо). Оберіть **ОДИН** з запропонованих напрямів та детально охарактеризуйте відповідне питання, з доданням **ВСІХ НЕОБХІДНИХ ІНШИХ** (ніж вказана стаття ЦК) **НОРМ**, які прямо чи опосередковано стосуються цього питання, вказавши всі ці норми. Наведіть приклади судової практики. Порівняйте регулювання цих питань у ЦК України та у проєкті ЦК України.

питання	характеристика регулювання нормами ЦК України та іншими нормативно-правовими актами	перспективне регулювання (проєкт ЦК України) (порівняння)
1. Спадкування об'єктів незавершеного і самочинного будівництва.		
2. Спадкування прав інтелектуальної власності.		
3. Спадкування частки в статутному капіталі.		
4. Особливості захисту прав у спорах про спадкування, що пов'язані з правом власності на будівлі (аналізуємо такі питання: порядок захисту, учасники, способи захисту, юридичні документи, можливі вимоги, можливі докази, суб'єкт захисту (до кого звертаємось за захистом		

відповідного права) тощо).		
5. Особливості захисту прав у спорах про спадкування, що пов'язані зі спадкуванням і поділом земельної ділянки (аналізуємо такі питання: порядок захисту, учасники, способи захисту, юридичні документи, можливі вимоги, можливі докази, суб'єкт захисту (до кого звертаємось за захистом відповідного права) тощо).		
6. Особливості захисту прав у спорах про поділ спадщини між спадкоємцями (аналізуємо такі питання: порядок захисту, учасники, способи захисту, юридичні документи, можливі вимоги, можливі докази, суб'єкт захисту (до кого звертаємось за захистом відповідного права) тощо).		

Блок 2 Повтор положень про договори про надання послуг, договір зберігання, різновиди договору зберігання, договір охорони: опитування, інтерактивні або тестові завдання, вирішення ситуаційних завдань (кейсів) тощо.

Теоретична частина.

☞ **Основні терміни та поняття:** виконавець; договір про надання послуг; договори приєднання; замовник; об'єкти цивільних прав; послуга; публічні договори; гардероб; готель; договір зберігання; договір охорони; договірне зберігання; зберігання за законом; зберігання; зберігач; камери схову; ломбард;

охорона; охоронець; поклажа; поклажодавець; речі, визначені родовими ознаками; секвестр; товарний склад; цінності.

Питання для повтору та завдання: порівняйте нормативне регулювання договорів про надання послуг, договору зберігання, різновидів договору зберігання, договору охорони з положеннями про ці договори у проекті нового ЦК України. З'ясуйте для себе, які відмінності спостерігаються, чи суттєві вони, чи передбачено щось нове.

Практичне заняття 12.

Тема 10. Спадкування за заповітом.

☞ **Мета практичного заняття:** засвоєння, закріплення та поглиблення знань про спадкування за заповітом; закріплення навичок розв'язання питань щодо спадкування за заповітом, що виникають у конкретних життєвих ситуаціях, складання та аналіз необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав спадкоємців за заповітом та інших учасників спадкових відносин.

☞ **Методичні рекомендації до підготовки до практичного заняття.** При підготовці до практичного заняття студенти мають враховувати, що якісна підготовка передбачає опрацювання двох блоків. Насамперед, це основний блок і у разі його успішного опрацювання та засвоєння й залишення часу – розглядається також додатковий блок (повтор). Основний блок (блок 1) – засвоєння нових тем; додатковий блок (блок 2) – повтор тем, що вивчалися раніше. Підготовку слід починати з детального ознайомлення із змістом ЦК України (в актуальному стані) та з положеннями проєкту нового ЦК України. Далі слід ознайомитись із положеннями навчальних та наукових джерел, що дозволить розширити свої знання. Обов'язковим є ознайомлення з судовою практикою. Складання аналітичних таблиць передбачає систематизацію актуальної та достовірної інформації про особливості спадкування окремих прав, обов'язків, видів майна, надання повного обґрунтування з посиланням на конкретні норми ЦК України та інших законодавчих актів, а також на судову практику.

Блок 1.

I. Теоретична частина.

☞ **Основні терміни та поняття:** волевиявлення; воля; заповіт; заповіт з умовою; заповіт подружжя; необхідні спадкоємці; непряме позбавлення права на спадкування; нотаріальна таємниця; односторонній правочин; пряме позбавлення права на спадкування; свобода заповіту як принцип спадкового права; секретний заповіт; спадкування за заповітом; тестаментоздатність; тлумачення заповіту.

Питання для обговорення:

1. Заповіт з умовою.
2. Заповіт подружжя.
3. Підпризначення спадкоємця. Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом.
4. Встановлення сервітуту у заповіті.
5. Посвідчення заповіту нотаріусом.
6. Секретний заповіт. Посвідчення нотаріусом секретних заповітів. Оголошення нотаріусом секретного заповіту.
7. Посвідчення заповіту посадовою особою органу місцевого самоврядування. Посвідчення заповіту іншою посадовою, службовою особою. Посвідчення заповіту при свідках.
8. Право заповідача на скасування та зміну заповіту.

9. Таємниця заповіту.

10. Тлумачення заповіту.

11. Виконавець заповіту (право заповідача на призначення виконавця заповіту; призначення виконавця заповіту за ініціативою спадкоємців; призначення виконавця заповіту нотаріусом; згода особи на призначення її виконавцем заповіту; повноваження виконавця заповіту; право виконавця заповіту на плату за виконання своїх повноважень; контроль за виконанням заповіту; право на оскарження дій виконавця заповіту; строк чинності повноважень виконавця заповіту; право виконавця заповіту на відмову від здійснення своїх повноважень).

Практична частина: складення аналітичних таблиць, складення договорів у сфері спадкування, складення або вирішення кейсів.

Блок 2 Повтор положень про договори доручення, комісії, управління майном: опитування, інтерактивні або тестові завдання, вирішення ситуаційних завдань (кейсів) тощо.

Теоретична частина.

Основні терміни та поняття: делькредере; довіритель; договір доручення; договір комісії; замісник; звіт комісіонера; комісійна плата; комісіонер; комітент; повірений; субкомісіонер; субкомісія; фактичні дії; юридичні дії; власник; грошові кошти; договір управління майном; майно; підприємство як єдиний майновий комплекс; управитель; управління; установник управління; цінні папери.

Питання для повтору та завдання: порівняйте нормативне регулювання договорів комісії, доручення та управління майном з положеннями про ці договори у проекті нового ЦК України. З'ясуйте для себе, які відмінності спостерігаються, чи суттєві вони, чи передбачено щось нове.

Питання для самостійного опрацювання за Темою 11. Здійснення права на спадкування. Оформлення права на спадщину.

Теоретична частина.

Перелік питань:

1. Прийняття спадщини. Подання заяви про прийняття спадщини. Строки для прийняття спадщини.

2. Прийняття заповідального відказу.

3. Наслідки пропущення строку для прийняття спадщини.

4. Право на відмову від прийняття спадщини. Право на відмову від прийняття спадщини на користь іншої особи. Правові наслідки відмови від прийняття спадщини.

5. Перехід права на прийняття спадщини.

6. Відумерлість спадщини.

7. Поділ спадщини між спадкоємцями. Переважне право окремих спадкоємців на виділ їм спадкового майна в натурі. Перерозподіл спадщини.

Практична частина: складення аналітичних таблиць, складення договорів у сфері спадкування, складення кейсів (завдання є частиною комплексного завдання змістового модуля 2 і прикріплюється на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=131>).

Практичне заняття 13.

Тема 11. Здійснення права на спадкування. Оформлення права на спадщину.

☞ **Мета практичного заняття:** засвоєння, поглиблення та закріплення знань про здійснення права на спадкування; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із здійсненням права на спадкування; складання та аналіз необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав учасників спадкових відносин в частині здійснення права на спадкування.

☞ **Методичні рекомендації до підготовки до практичного заняття.** При підготовці до практичного заняття студенти мають враховувати, що якісна підготовка передбачає опрацювання двох блоків. Насамперед, це основний блок і у разі його успішного опрацювання та засвоєння й залишення часу – розглядається також додатковий блок (повтор). Основний блок (блок 1) – засвоєння нових тем; додатковий блок (блок 2) – повтор тем, що вивчалися раніше. Підготовку слід починати з детального ознайомлення із змістом ЦК України (в актуальному стані) та з положеннями проєкту нового ЦК України. Далі слід ознайомитись із положеннями навчальних та наукових джерел, що дозволить розширити свої знання. Обов'язковим є ознайомлення з судовою практикою.

Блок 1.

I. Теоретична частина.

☞ **Основні терміни та поняття:** спадкування; спадкова маса; спадщина; спадкове майно; час відкриття спадщини; місце відкриття спадщини; спадкоємці; спадкодавці; спадкова трансмісія; спадкування за правом представлення.

Питання для обговорення:

1. Пред'явлення кредитором спадкодавця вимог до спадкоємців. Обов'язок спадкоємців задовольнити вимоги кредитора.
2. Охорона спадкового майна. Охорона спадкового майна виконавцем заповіту.
3. Управління спадщиною.
4. Право спадкоємця на одержання свідоцтва про право на спадщину. Обов'язок спадкоємця звернутися за свідоцтвом про право на спадщину на нерухоме майно.
5. Строк видачі свідоцтва про право на спадщину.
6. Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину.
7. Визнання недійсним свідоцтва про право на спадщину.

II. Практична частина: складення аналітичних таблиць, складення договорів у сфері спадкування, складення або вирішення кейсів (завдання є частиною комплексного завдання змістового модуля 2 і прикріплюється на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=131>).

Блок 2. Повтор загальних положень про транспортні договори, договорів перевезення вантажу різними видами транспорту, договору чартеру (фрахтування):

опитування, інтерактивні або тестові завдання, вирішення ситуаційних завдань (кейсів) тощо.

Теоретична частина.

☞ **Основні терміни та поняття:** вантаж; вивантаження вантажу; відправник; довгостроковий договір; договір перевезення вантажу; договір чартеру (фрахтування); завантаження вантажу; коносамент; маркування вантажу; мультимодальні перевезення; одержувач; перевезення; перевезення транспортом загального користування; перевізник; позов до перевізника; позовна давність; провізна плата; публічний договір; пункт призначення; розумна плата; страхування вантажів; тара; тарифи; транспортна накладна; транспортний засіб; упаковка; фактична шкода; фрахтівник; фрахтувальник.

Питання для повтору та завдання: порівняйте нормативне регулювання загальних положень про транспортні договори, договорів перевезення вантажу та чартеру (фрахтування) з положеннями про ці договори у проєкті нового ЦК України. З'ясуйте для себе, які відмінності спостерігаються, чи суттєві вони, чи передбачено щось нове.

Питання для самостійного опрацювання за Темою 12. Договірні конструкції в спадковому праві.

☞ **Мета самостійної роботи:** засвоєння, поглиблення та закріплення знань про договірні відносини у спадкових правовідносинах; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із укладенням різного роду договорів між спадкоємцями та іншими учасниками спадкових правовідносин; складання та аналіз різних видів договорів, що можуть мати місце у спадкових правовідносинах.

Теоретична частина.

☞ **Основні терміни та поняття:** спадковий договір; відчужувач; набувач; договір; спадковий договір з покладенням виконання на іншу особу; спадковий договір з виконанням іншої особі; спадковий договір на користь третьої особи.

Перелік питань:

1. Поняття спадкового договору.
2. Сторони у спадковому договорі.
3. Форма спадкового договору.
4. Обов'язки набувача у спадковому договорі.
5. Особливості спадкового договору з участю подружжя.
6. Забезпечення виконання спадкового договору.
7. Розірвання спадкового договору.

Практична частина: складання аналітичних таблиць, складання договорів у сфері спадкування, складання кейсів (завдання є частиною комплексного завдання змістового модуля 2 і прикріплюється на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=131>).

Складіть свій або знайдіть відповідний зразок спадкового договору та проаналізуйте його (одна (будь-яка) з запропонованих моделей):

1. Спадковий договір з покладенням виконання на іншу особу.
2. Спадковий договір з виконанням іншої особі.
3. Спадковий договір на користь третьої особи.

Вимоги до виконання та оформлення.

Конкретний договір складається або зміст готового зразка аналізується зважаючи на такі критерії: а) дотримання вимог щодо форми конкретного договору (враховується правильне оформлення договору, яке дає уявлення про нотаріальну чи просту письмову форму, яка вимагається для цього різновиду договору; складення його за інформативною моделлю, наявність всіх елементів структури тощо); б) вміння формулювати кореспондуючі права та обов'язки сторін договору; в) вміння підібрати до кожного обов'язку відповідний засіб забезпечення його виконання чи конкретну міру відповідальності; г) врахування законодавчих вимог щодо порядку зміни, припинення, вирішення спорів за договором, кількості примірників тощо.

Практичне заняття 14.

Тема 12. Договірні конструкції в спадковому праві.

☞**Мета практичного заняття:** засвоєння, поглиблення та закріплення знань про різні види договорів у спадкових правовідносинах; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із договірними стосунками у спадкових правовідносинах; складання та аналіз різних видів договорів у сфері спадкування.

☞**Методичні рекомендації до підготовки до практичного заняття.** При підготовці до практичного заняття студенти мають враховувати, що якісна підготовка передбачає опрацювання двох блоків. Насамперед, це основний блок і у разі його успішного опрацювання та засвоєння й залишення часу – розглядається також додатковий блок (повтор). Основний блок (блок 1) – засвоєння нових тем; додатковий блок (блок 2) – повтор тем, що вивчалися раніше. Підготовку слід починати з детального ознайомлення із змістом ЦК України (в актуальному стані) та з положеннями проєкту нового ЦК України. Далі слід ознайомитись із положеннями навчальних та наукових джерел, що дозволить розширити свої знання. Обов'язковим є ознайомлення з судовою практикою. Конкретний договір складається або зміст готового зразка аналізується зважаючи на такі критерії: а) дотримання вимог щодо форми конкретного договору (враховується правильне оформлення договору, яке дає уявлення про нотаріальну чи просту письмову форму, яка вимагається для цього різновиду договору; складення його за інформативною моделлю, наявність всіх елементів структури тощо); б) вміння формулювати кореспондуючі права та обов'язки сторін договору; в) вміння підібрати до кожного обов'язку відповідний засіб забезпечення його виконання чи конкретну міру відповідальності; г) врахування законодавчих вимог щодо порядку зміни, припинення, вирішення спорів за договором, кількості примірників тощо.

Блок 1.

I. Теоретична частина.

☞**Основні терміни та поняття:** договір; договір про управління спадщиною; договір про зміну черговості одержання права на спадкування; договір про зміну розміру частки у спадщині когось із спадкоємців; договір про поділ спадщини; договір про охорону спадщини.

Питання для обговорення:

1. Договір про зміну розміру часток у спадщині.
2. Договір про поділ спадщини.
3. Договір про зміну черговості спадкування.
4. Договір між спадкоємцями та виконавцем заповіту.

II. Практична частина: складіть свій або знайдіть відповідний зразок договору та проаналізуйте його:

1. Договір про управління спадщиною.
2. Договір про зміну черговості одержання права на спадкування.

3. Договір про зміну розміру частки у спадщині когось із спадкоємців.
4. Договір про поділ спадщини.
5. Договір про охорону спадкового майна.

Блок 2. Повтор загальних положень про договори перевезення пасажирів та багажу різними видами транспорту, транспортного експедирування: опитування, інтерактивні або тестові завдання, вирішення ситуаційних завдань (кейсів) тощо.

Теоретична частина.

☞ **Основні терміни та поняття:** багаж; багажна квитанція; втрата багажу; договір перевезення пасажирів та багажу; затримка; квиток; нестача багажу; пасажир; перевезення; перевізник; послуги з переміщення у просторі пасажирів та багажу; пошкодження багажу; псування багажу; пункт призначення; фактична шкода; договір транспортного експедирування; експедитор (транспортний експедитор); клієнт; перевізник; транспортно-експедиторська діяльність; транспортно-експедиторська послуга; учасники транспортно-експедиторської діяльності.

Питання для повтору та завдання: порівняйте нормативне регулювання загальних положень про договори перевезення пасажирів та багажу, транспортного експедирування з положеннями про ці договори у проєкті нового ЦК України. З'ясуйте для себе, які відмінності спостерігаються, чи суттєві вони, чи передбачено щось нове.